

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvérve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házköz kordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hét és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszafordítására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 228. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1913. október 4.

Zágráb után Fiume.

Még mindig irnak a lapok a Skerlec báró ellen elkövetett merényletről, mert hiszen a horvátországi királyi biztos máig sem gyógyult fel szenvedett sebéből. A zágrábi merénylet után nyomban következik a másik: Fiumében bombamerényletet követtek el a kormányzósági palota ellen.

Lehetetlen a két merénylet közt a szerves kapcsolatot meg nem látni.

Zágrábban a magyar királyi biztos, Fiumében a magyar királyi kormányzó a magyar államiság képviselője. Az ő személyük az a kapocs, mely Fiumét elég lazán, Horvát-Szlavonországot már csak alig-alig fűzi Magyarországhoz. A nekivadult horvát fantázia azt hiszi, elég lesz ezeket a kapcsolatot összezuzni s Magyarország testéről leszakíthatják a Fiumével kibővített önálló horvát államot.

Szomorú dolog, hogy odalent az állapotok idáig jutottak; még szomorubb, hogy ebben mi magunk is részesek vagyunk elnéző gyengeségünkkel.

Paktálunk, a mikor eréllyel kellene fellépünk.

Horvát és olasz sérelmek emlegetését türjük, sőt azokról tárgyalunk is, mikor Fiumében ép úgy, mint Horvátországban sérelmekről csak a magyarság panaszkodhatik.

Lemondottunk a magyar állam, a magyar nyelv minden jogáról a Dráván túl — s mégis azon törjük a fejünket, vajjon miről lehetne még mindig lemondani?

Mert nálunk a délszlávokkal és a fiumei olaszokkal szemben a politikai bőkezűség netovábbja mindig az engedékenység volt. Azt hittük, engedményekkel fogjuk őket magunkhoz édesgetni s nem vettük észre, hogy minden engedmény csak fegyverré vált az ő kezükben, fegyverré, amelyet ellenünk használnak.

A zágrábi merénylet nem volt eléggé kijózanító hatású; vajjon a fiumei bomba dörrenése fel fogja-e ébreszteni az engedményi politika kényelmes álmódosását?

Fiume a magyar állam nélkül egy elhorvátosodó rossz kis olasz falu lenne. Magyar pénz, magyar kereskedelem, magyar vasuti és hajózási politika csinált belőle kikötővárost. Csak egyet mulasztottunk el: nem csináltunk belőle magyar várost is. Azt hittük, mindenki anyanyelvének kimélése, sőt az olasz és horvát nyelv javára jogoknak biztosítása árán meghódítjuk a magunk részére az emberek szívét s belátják, hogy Fiume egyenesen rá van utalva a magyar állammal való minél szorosabb kapcsolatra.

Dehogy látják be! Nem belátás, hanem gyűlölet, vadság, revolver és bomba dolgozik odalent, ezekkel szemben pedig a szelidség, engedékenység csak olaj a tüzre.

Legfőbb ideje, hogy egész valójában felismerjük a Drávántulról bennünket fenyegető veszélyt s csináljunk valahára gyenge, meghátráló engedmények helyett erélyes, céltudatos magyar politikát!

BOMBAMERÉNYLET FIUMÉBAN

Felakarták robbantani a kormányzóság palotáját.

Csütörtökön éjjel bombamerényletet követtek el Fiumében a kormányzóság épülete ellen. A robbanás oly erős volt, hogy a város lakosságát megrémítette s az óriási durranást Abbáziában is meghallották.

A gaz merénylet a politika műve, mert az utóbbi időben nagyon kiélesedtek az ellentétek az olaszokkal.

Szerencsére a merényletnek emberélet nem esett áldozatul, csupán az épület sérült meg.

A merényletről a következő tudósítást kaptuk:

A merénylet kevéssel éjfél félegy óra előtt történt. A robbanás zaja messzire hallatszott. A kormányzósági palota körül lévő hazak ablakait a légnomás betörte. A kormányzósági palota nemrégén készült el.

A késő éjjeli órák ellenére csakhamar óriási embertömeg állott az utcán, mert azt hitték, hogy a puskaporraktár robbant föl, vagy földrengés volt. Csakhamar nagy tömeg vette körül az épületet.

Hamarosan megérkezett a rendőrség erős gyalogos és lovas készenléttel és a tömeget a mellékutcákba szorította. A robbanás után egy negyed órával rendőri bizottság ment a kormányzósági palotába, hogy fölvegye a tényállást. Megállapították, hogy egy dinamitbomba robbant föl, a mely szögekkel és ólomgolyókkal volt tele.

A bombát eddig ismeretlen tettesek a kora éjjeli órákban helyezték el a kormányzóság levéltári szobájában. Ide úgy jutottak be, hogy betörték egy földszinti ablakot, amely a folyosóra vezet, azután felfeszítették a levéltári szoba ajtaját.

Wickenburg gróf kormányzó hivatala és lakása a levéltár közvetlen-közeliében van. A robbanás jelentékeny kárt okozott, teljesen elpusztította a levéltári szoba berendezését, azonkívül nagy pusztítást vitt véghez az épületben és a többi hivatalos helyiségekben.

Idény cikk-árusításunk alkalmával különböző női fél cipőt csinos formában és izléses kivitelben 30—40% engedménnyel azaz páronként 8 K egységárban adunk el.

Turul cipőgyár

r.-t.

Nagyvárad Kossuth-utca, Sas-épület.

Az épületet most rendőri kordon veszi körül. Eddig nem sikerült a tetteseket kétségtelenül megállapítani, de a rendőrség azt hiszi, hogy helyes nyomon van. Ma reggel kilenc óráig több embert letartóztattak, de a kihallgatások most még folynak. Az egész rendőrség állandóan permanenciában van. Azt hiszik, hogy a kormányzó személye ellen akartak merényletet elkövetni.

Az elégedetlen Fiume.

A magyar kikötővárosban régóta lappangó elégtelenség izgatja a kedélyeket. Az olasz lakosság főleg azt vette zokon, hogy nemrégiben kormányzói dekrétummal kiutasították a városból a volt polgármestert, akit irredentista törekvésekkel gyanúsítottak.

De különben is állandó harcban áll a representanzával az olasz lakosság egy része, mely nem jó szemmel látja a város vezetőinek magyarbarát politikáját.

Sajtóban és közgyűlési termekben rendkívül éles megnyilatkozásokban nyilvánul az az elégtelenség, melyet olasz és dalmát partokon agitáló agent provokátorok állandóan szítanak.

Wickenburg József gróf, akit még a Lukács-kormány tett meg Fiume kormányzójává, régi népszerű ember a magyar tengerparton, éveken át mint helyettes kormányzó rendkívül tapintatosan vezette a kormányzás ügyeit és mindenkor igaz odaadással működött a fiumei olasz-magyar barátság megerősítésén.

A merénylet.

Mostanában azonban minden igyekezete hiába való volt. A kiutasítás ténye végleg fölizgatta a kedélyeket és bizonyára ez készítette egy exaltált irredentistát a merénylet elkövetésére.

A kormányzósági palota portása az este észrevette, hogy az irattár via Buonarottí felé eső részén valaki az ablakban dolgozik. Jóformán alkalmi sem volt, utánajárni a dolognak, mikor a levéltár ablakai egyszerre hatalmas robbanással esőrömpölve zúzódtak össze és a robbanás ereje kiszakította az ablakfélfákat, melyeket messze röpített.

A vizsgálat.

A vizsgálat kiderítette, hogy a dinamitpatronok egy cilinderalakú tartályban voltak elhelyezve, melyhez négy méter hosszú zsinór vezette a robbanáshoz szükséges gyújtóerőt.

A bizottság kétségtelenül megállapította, hogy a merénylet kitünően érthető dologhoz, hogyan kell előkészíteni dinamitrobbanást és csak merő véletlenség műve, hogy tervét nem hajthatta egészen keresztül.

Ha a robbanás a merénylet előkészítésének arányában sikerült volna, kiszámíthatatlan következményekkel járhatott volna és ki tudja ma, hány emberélet siratná egy exaltált ember dőreségét.

Egan Lajos és Kankovszki Ferenc kormányzósági miniszteri tanácsosok ellenőrzésével a vizsgálóbíró, a városi és határrendőrség közegei reggel kilenc órakor a helyszínén szemlét tartottak. A helyszínén a felrobbant bomba számos darabját és három méternyi gyújtózsínort darabokra szaggatva találtak. A robbanás ablakától a kerítésig vívó uton egy virággyanban lábnyomokat fe-

deztek föl. Az irattárban végzett rongálásról szóló hírek tulzottnak bizonyultak, mert mindössze husz iratesomó rongálódott meg.

Az a körülmény, hogy a bombát anélkül a pontnál helyezték el, ahol közvetlen hatása a kormányzósági hivatal levéltárában tehetett volna kárt, azt a gyanút kelti, hogy a merénylet célja valamely, a levéltárban elhelyezett okirat megsemmisítése lehetett.

A bizottság megállapította, hogy a bomba fala egy centiméter vastag, az egyes darabok szélei rojtosak.

A kormányzóság szolgálói tegnap délután egy rongyos ruhába öltözött csavargót vettek észre, aki erősen figyelte a kormányzóság épületét. A megfigyelésről jelentést tettek a határrendőrségnek, amely ma három gyanús embert letartóztatott.

Wickenburg József kormányzót, aki Wischenauban tartózkodik, még az éjjel folyamán táviratban értesítették a robbanásról.

Az autonóm párt lapja, a Voce del Popolo éles szavakkal elítéli a merényletet.

A belügyminisztérium a vizsgálat ügyében kiküldötte Fiuméba Homér Imre határrendőrségi főnököt.

A merénylet.

A fiumei rendőrség természetesen óriási apparátussal látott hozzá a merénylet kinyomozásához.

A portás szerint intelligensebb osztályhoz tartozó volt, aki alig egy perccel a robbanás előtt a via Buonarottí felé futott és egy szűk utcában egyszerre eltűnt. A vizsgálat szerint viszont föltételezhető, hogy a dinamitpatronok valamelyik elsőrendű pesti gyár készítményei, mert oly kitűnő gyújtóanyaggal voltak töltve, hogy rögtön hatásuk kétségtelen.

A fiumei rendőrség még az éjjel telefonon értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a maga részéről is nyomozzon az irányban, honnan kerültek ki ezek a dinamitpatronok?

Véres összeütközéstől félnek.

A merénylet híre a városban óriási konsternációt keltett, mert attól félnek, hogy ez csak első kipattanása a régóta lappangó szenvedélynek, melynek talán véresebb folytatása is lehet.

A merénylet kétséget kizárólag elsősorban a kormányzó személye ellen irányult. A merénylet azt hitte, hogy a kormányzó itt lakik, pedig ő a Piazza Giuseppe 4. szám alatt lakik, nem magában a kormányzósági épületben.

A merénylet híre Budapesten.

Korán reggel elterjedt a fiumei merénylet híre a fővárosban. Valóságos rémmeceket terjesztettek róla és már-már több halotról és súlyos sebesültről beszéltek.

Szerencsére a hírek tulzottnak. Mindössze az történt, hogy a dinamit megrongálta a kormányzósági épület levéltári részét.

Tisza István gróf miniszterelnök azonnal jelentést tettetett magának a merényletről, mely sajnos megnyilvánulása annak az izgatató munkának, mely a délvidéken a magyarság ellen folyik.

Izgatás műve a merénylet.

A robbanás dőreje elhallatszott Abbáziáig. Sokan, akik nem tudták miről van szó,

azt hitték földrengés van és a szabadba menekültek. A fürdővendégek körében általános fölfogás, hogy a merénylet nemzetiségi izgatás műve.

Meg van a bombamerénylet.

Fiume, okt. 3.

A rendőrség 3 olasz embert letartóztatott, kettő közülök alibit igazolt, ezeket szabadon bocsátották, a harmadik azonban továbbra is fogva marad. Minden bizonyíték arra mutat, hogy ez volt a tettes. A rendőrség most erőlyesen kutat a felbujtó után. A letartóztatott olasz nevét a rendőrség a nyomozás érdekében titkolja. A kormányzó nincs Fiumében és egyáltalán nem folyik bele az ügybe.

A BALKÁNFRÓL.

Belgrád, okt. 3.

Putnik vajda generalisszimuss kijelenti, hogy további mozgósításra nincs szükség, mert az eddig mozgósított haderő elégséges az albán fölkelés elnyomására.

Inkább meghalnak.

Valona, okt. 3.

Koszovóból érkező hírek szerint az albán nép mindenütt felkel a szerb elnyomatás ellen. A tömegek jelszava ez: Inkább halunk meg hősi halállal a csatatéren, mint-hogy éhen haljunk télen, amikor a szerbek elzárják a gabonapiacot.

Az albán felkelés szűnik.

Belgrád, okt. 3.

Hivatalos jelentés szerint a fölkelés szűnőfélben van. A szerb csapatok a délnyugati területen csaknem teljesen helyreállították a rendet. A Ljuma területén a harc tovább tart.

A görögök vesztesége.

Konstantinápoly, okt. 4.

Ideérkezett hírek szerint Nyugattráciában komoly harc folyik bolgár komitácik és görögök között. Hir szerint a harcban eddig kétszáz görög esett el.

A török napiparancs.

Konstantinápoly, okt. 3.

Izzet basa a hadsereggel napiparancsban közli a török-bolgár békeszerződés pontjait. Megemlékezik arról, hogy Törökország sok súlyos megpróbáltatáson ment keresztül, de vigasztaló az a tudat, hogy a legfontosabb török városokat visszahódították. Reméli, hogy a jövőben a mostani súlyos veszteségeket is helyre fogja ütni Törökország. Végül köszönetet mond a hadseregnek a háboruból tanúsított bátor, önzetlen magatartásáért.

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.

Guttman-ház (Barna Jenő női divattulajtele mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

A Szent László-téri villamos házikó.

A szépészeti és közlekedési szakbizottság ülése.

Valóságos tengeri kigyója lesz már a városnak a Szent László-téren engedély nélkül épített kis házikó, amely villamos transzformátor, villamos vasuti váróhelyiség, vasuti telefon, anyagraktár céljaira szolgálna.

A szépészeti szakbizottság már egy ízben a bódé lebontását javasolta; a törvényhatósági bizottság pedig egyenesen tiltotta a házikó további építését.

Legutóbb Kőszeghy József városi főmérnök azon előterjesztést tette, hogy hagyják meg az épületet s annak egyik felében helyezték el a városi tejközpont termékeinek árusítását. Ez által a mostani tejárusító bódét ellehet bontani.

Erre az újabb beadványra kért most a városi tanács véleményét a szakbizottságtól.

A bizottság ülésén Komlóssy József elnökölt. Jelen voltak: Rimler Károly, Siket Traján, Rendes Vilmos, Schwarz Izidor, dr. Stokker József, Szabó Károly, Altnóder Endre, Czeglédy István jegyző.

Az ülés elején Komlóssy József bemutatva Kőszeghy József városi főmérnök táviratát Budapestről, hogy távol lévén, az ülésen részt nem vehet, tehát a villamos házikó ügyét most ne tárgyalják, mivel annak tárgyalásán jelen óhajt lenni. Komlóssy elnök azonban Altnóder h. főmérnököt kérte fel, hogy jelen legyen a tárgyaláson.

Altnóder Endre kérte, hogy a főmérnök kérését vegyék figyelembe. Különben, ha ezt nem tenné a szakbizottság s bele megy a kérdés tárgyalásába, ő magáévá teszi a főmérnök álláspontját és javaslatát. Egy ilyen helyiségre szükség van s a meglevő épület teljesen meg is felel a célnak. Majlikával kidiszítve, csinos épület lesz az.

Szabó Károly szerint a mérnöki hivatal nem tudja megindokolni az épület szükségét. Anyagraktárnak nem tartozik a város helyet adni. A szerződés szerint a vasut köteles váróhelyet építeni, de ha a város azt nem kívánja, mint ahogy senki sem kívánja, akkor a vasut helyet nem követelhet s nem is tartozik váróhelyet építeni. Azért ragaszkodik a mérnöki hivatal az engedély nélkül már megépített bódéhoz, mert a költségek viselésétől fél. Hogy végre elintézését nyerjen a dolog, bontsák el a bódét s az építési költségeket inkább a város viselje. A föld alatt legyen a villamosmű transzformátora s adjanak ott helyet a vasut anyagraktárának is.

Rendes Vilmos ellenzi, hogy a tejközpont áruhelyét tegyék a bódéba, mert akkor csoportosulások lesznek s a forgalmat gátolják. Várják be, míg haza jön a főmérnök, mert mégis csak ő ismeri legjobban a dolgot s az ő ténykedéséről van szó.

Dr. Stokker József hivatkozik arra, hogy a szakbizottság már egyszer kimondta, hogy az engedély nélkül épített botrányos házikót el kell távolítani. Most nincs ok, hogy ezt megváltoztassák. Semmi szükség sincsen rá, mert ott nincsen vasuti megállóhely. Hogy ki téríti meg a költségeket, az nem ennek a bizottságnak a hatáskörébe tartozik.

Siket Traján szükségesnek tartja ott a

váróhelyet, mert vasuti gócpont. Ha felét levágnák az épületnek, még disztelenebb lenne. A Szent László templom falához kegyeletből, de forgalmi szempontból sem lehet a váróhelyet tenni. Ha máshelyen sem kell váróterem, akkor elfogadja a lebontást, de ha arra szükség van, előbb azt mondják meg, hova tegyék hát, ha a mostanit lebontják. Bárhova teszik, mindenütt utban lesz. Ő hiszi, hogy ha szépen kiképzik, nem lesz csunya az épület. Tejcsarnok helyett inkább virágárusítást rendezzenek a ház egyik felében. Helytelen, hogy a város tudta nélkül építették, de tévedni lehet; mindenki téved.

Rimler Károly szintén azt hangsúlyozza, hogy ha eldobják a mai épületet a helyéről, hova építsék a másikat. A mérnöki hivatal erre adjon be tervet. Adják vissza a mérnöki hivatalnak.

Elnök felvilágosította a pelgármestert, hogy ilyen irányban már nyilatkozott a főmérnök: más helyet nem tud kijelölni.

Szabó Károly elfogadja, hogy várják meg, míg a főmérnök hazajön, de addig hallgassák meg a jogügyi bizottságot arra nézve, hogy a szerződés szerint köteles-e a város helyet adni.

A szakbizottság végre is a napirendről levette a kérdést s mielőtt újból tárgyalná az ügyet, meghallgatja a jogügyi szakbizottságot.

*

Ezután kiment a bizottság a helyszínére s a Pece meder helyén nyitandó Várady Zsigmond-utca vonalát állapították meg.

Csendőrök kerestek egy ügyvédet

Hol van Popescu György? — Nagyszalonta szenzációja.

Csütörtökön délelőtt szuronyos csendőrök jelentek meg egy nagyszalontai ügyvéd, dr. Popescu György elegánsan berendezett irodájában és az iroda tulajdonosát keresték. Popescu azonban nem volt odahaza és így eredménytelenül voltak kénytelenek távozni a csendőrök. A szokatlan látogatásnak egyszerre hire futott az egész városban és az iroda általános érdeklődés központját képezte. Egyelőre senki sem tudta, hogy mit akartak a csendőrök Popescunál. Valósággal megostromolták az ottani parancsnokságot az igazi ok kipuhatolásáért.

A csendőrség azonban egyáltalán nem adott semmiféle felvilágosítást. Az eset oka azonban nem maradhatott titokban. Péntek reggel már az egész hajdúfészek szerte tárgyalta az esetet. Kitudódott ugyanis, hogy a csendőrök Popescut azért keresték, hogy az ellene tett feljelentések halmaza miatt letartóztassák.

Popescu György ügyvédnek ugyanis gyenge menetelű irodája volt Nagyszalontán. Az iroda jövedelme oly kevés volt, hogy abból nem tudott megélni.

A rossz anyagi körülmények oda sodorták az ügyvédet, hogy a felektől felvett pénzeket saját céljaira fordítsa. A megkárosított emberek egy ideig várták, hogy Popescu esetleg rendezni fogja ügyeit. Mikor

az ügyvédnek adott várakozási határidők is lejártak, a felek kijelentették, hogy feljelentik a hatóságnál sikkasztás miatt.

Hétfőn reggel meg is történt a feljelentés. A megkárosított felek csapatostul jelentkeztek panaszukkal. Kit 200, kit 300 korona erejéig károsított meg Popescu. Hogy mennyit tehet ki az egész összeg, amit az ügyvéd elkezelt, azt egyelőre nem lehet tudni.

A feljelentések alapján a nagyszalontai csendőrpáncsnokság elfogatási parancsot kapott Popescu ellen. Ezt a parancsot akarták foganatosítani, mikor megjelentek az ügyvédi irodában. Popescut természetesen nem találták odahaza. Lehetséges, hogy tudomást szerzett a következményekről és még idejében biztosabb helyre menekült.

A csendőrség egyáltalán nem tudja, hogy Popescu hol tartózkodik. Egyedül a felesége tudna felvilágosítást adni, azonban Popescu azt is magával vitte. A csendőrség így egyelőre megtette a maga kötelességét és ma már a bírósághoz teszi vissza az ügyet, hogy rendeljék el Popescu országos köröztesét.

Az eset hire csakhamar elterjedt az egész nagyszalontai járásban és egymásután jelentkeznek a felek, kikkel Popescunak összekötése volt. A kár összegét csak napok múlán lehet teljes pontossággal megállapítani.

Popescu Györgynek nagy elterjedésű családja van. Többek között a miklórtási körjegyző szintén testvére. A körjegyző azonban szintén nem tud felvilágosítást adni testvére hollétéről. Nincs kizárva, hogy Popescu György Románia felé vette az útját.

Az új kórház építése.

A kórházi bizottság ülése.

A legutóbbi törvényhatósági ülés óta tegnap tartott ülést a kórházi választmány, melynek legfőbb tárgya az új kórház építése volt. Az ülésen a tagok teljes számmal jelentek meg. Az ülés megnyitása után az előadó ismertette a kórház igazgató főorvosának előterjesztését az új intézmény építésére nézve.

A főorvos a törvényhatóság ama határozatából indult ki, hogy az új kórház építését nem egyszerre kezdik meg, hanem bizonyos sorrendben. Fráter Imre főorvos az építkezés megkezdésére a következő sorrendet ajánlotta: 1. belgyógyászati pavillon, 2. elkülönítő pavillon, 3. hullaház és prosectum, 4. gazdasági épület, 5. istálló. Az öt épület és szükséges felszerelések 1,225,442 koronába kerülnek. Ehhez az összeghez kell venni még az építész és a felügyelő mérnök díját, mely 160,967 koronát tesz ki.

A két összeg ép annyi, amennyivel a vármegye saját alapjaiból tud rendelkezni. Ez előterjesztésben felsorolt épületek felépítése és berendezése tehát minden akadály

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszergyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekevények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

nélkül megvalósítható. A többi épületek készítése pedig arra az időre maradna, mikor a pénzvizonyok megjavulnak és a vármegye abban a helyzetben lesz, hogy a szükséges pénzt felveheti.

A főorvos előterjesztéséhez Fetszer Antal fsz. püspök szólott hozzá. Kifejti, hogy a főorvos előterjesztése csupán kiegészítése a közgyűlés határozatának. Ez csak akkor lesz aktuális, ha esetleg a vármegye ama határozatát, hogy a miniszter adja kölcsön a szükséges pénzt, nem hagyná jóvá a miniszter. Fetszer Antal felszólamlása után a választmány a főorvos előterjesztését egyhangulag elfogadta.

Az új kórház építkezési ügye után a kórház 1914. évi költségvetését tárgyalta. A miniszter tudvalevőleg a költségvetést visszaküldte azzal, hogy a kórházi tisztviselők fizetésjavítására ezidőszert a költségvetés nem nyújthat fedezetet. A választmány úgy határozott, hogy újra felír a miniszterhez és kérni fogja, hogy tekintettel a mai nehéz viszonyokra, hagyja jóvá a költségvetést.

Következő tárgy volt a magyar zsirművek kérelme, melyben arra kérte a részvénytársaság a választmányt, hogy rendelje el, miszerint a kórházban ne zsir, hanem növényzsappant használjanak, mert az ép olyan szolgálatot tesz, mint a zsiradékszappan és lényegesen olcsóbb. A kórházi gondnok véleménye kedvezőtlen volt és e miatt a kérelmet elutasította a választmány.

Végül az ujonnan rendszeresített könyvelői állás betöltése folytán szükségessé vált újabb irodahelyiségről tárgyalta a választmány. Az igazgató főorvos véleménye szerint a mai iroda, hol a számvéző tartózkodik, oly szűk, hogy ott teljesen képtelenség dolgozni. Szükséges tehát egy új helyiség építése. A választmány indokoltan találta az előterjesztést és elrendelte egy új iroda építését.

Ezzel az üléssel véget ért.

Egy korona helyett 700 korona bér.

A Pannónia kávéház kiülő helyének évi díja.

Érdekes ítéletet hozott a Pannónia kávéház előtti kiülő kérdésében a kir. tábla. Mikor ifj. Guttman József a régi Knapp-féle házat lebontotta s a Pannónia szállodát építette helyébe, az épületet az utcavonal szempontjából 50-60 centiméterrel beljebb kellett építeni.

Az így átengedett terület értékét a város nem fizette meg ifj. Guttman Józsefnek, hanem szerződést kötöttek, hogy a terület ellenértékéül a kávéház előtti kiület használhatja Guttman, csupán az ur jog elismeréséül 25 évig évi 1 koronát fizet a terület használatára címén. Ki van azonban kötve, hogy ha új tulajdonos kezébe kerül a Pannónia, az illető évi 200 koronát tartozik a kiülő hely használatáért fizetni.

Alig pár év múlva az építés után, ajánlódás címén id. Guttman Józsefnek, az előbbi tulajdonos atyjának birtokába jutott a

szálloda épülete; azonban id. Guttman József ezt nem jelentette be a városnak s nem is fizette meg az évi 200 koronát.

Id. Guttman József halála után annak két leánya örökölte a Pannóniát, akik szintén nem fizették sem az évi 200 koronát, sem az évi 1 koronát. A város erre pert indított a most már felgyülemlett évi bérekért.

A pert a város elvesztette, mert a bíróság s felsőbb fokban a kir. tábla kimondta, hogy az új tulajdonosok nem kötelesek az évi 200 koronát megfizetni. Egyben azonban azt is kimondta a bíróság, hogy tekintettel arra, miszerint az új birtokosok az évi 1 koronát sem fizették meg, a várossal kötött szerződés érvényét veszítette, annak joghatálya megszűnt s új szerződést kell kötniök a kiülésre szolgáló terület igénybe vételére.

A város tanácsa most tehát mint új szerződő felekkel, ugyanazokat a feltételeket szabta meg, mint a többi kávéházak tulajdonosaival szemben, vagyis négyszögmetrenként évi 4 koronát, tehát az egész kiülő helyért évi 700 koronát számít.

Igy kerül a kérdés a város törvényhatósága elé.

A bulgárháború menekültje.

Tolvaj bulgár katonaszökevény

Hogy a második balkáni háború oly szerencsétlenül végződött a bulgárokra nézve, százsámra szöknek át a magyar határon a bulgár katonák.

Ide jönnek mi hozzánk, nem akarnak vissza menni abba a rettenetes nyomorba, amely most Bulgáriában van.

A múlt héten egy ilyen bulgár szökevény állított be Bucsí Gergely berettyószentmártoni bulgárkertészhez s kérte, hogy adjon neki alkalmazást, mivel most már szeretne vissza menni hazájába s így akarja összekeresni az odáig szükséges pénzt. Bucsí fel is fogadta. Egy szép napon azonban arra ébredt Bucsí Gergely, hogy Milanovics Gergely eltűnt, nincs sehol s vele együtt eltűnt Bucsí új ruhája s kevés pénze.

Tegnap aztán Zoneff Demeter Nagyváradon, Vitéz-utca 16. sz. alatt lakó bulgárkertészhez állított be Milanovics s tőle kért munkát. Zoneff fel is akarta fogadni a legényt, mikor szerencsére megérkezett hozzá Bucsí, ki neki sógora.

Igy aztán Milanovics a rendőrségre került, ahol kisült, hogy már járt Budapesten, Szegeden és Debrecenben, ahonnan mindig tovább internáltak. A ruhát pedig azért lopta, mert mint mondta, inkább hitte, hogy magyaros viseletben eljut a határig s Bucsí ruhája ilyen volt.

A tolvaj legény egy ideig a rendőrség foglya. Ma a rendőrség távirati uton tudakozódott a budapesti, szegedi és debreceni rend-

őrségeknél, hogy Milanovics nem követett-e el ott valamelyes bűntényt. Válasz ez ideig egy táviratra sem érkezett.

A drága furulya.

Kétszer napolták el az esküdtszéki tárgyalást egy elrabolt furulyáért.

Bizony, ez az egyszerű pásztorfurulya tulságosan is sok pénzébe kerül az államnak. Igaz, hogy nem is olyan közönséges kis tilinkóról van szó, hanem egy pompás találmányról, amilyen nem igen akad minden pásztoembernek. Ez ugyanis, hogysis mondjuk csak, no igen, „botfurulya“.

A nyájas olvasó bizonyára csodálkozik, mert botesőrnnyőről hallott már bizonyára, de botfurulyáról? arról azt hiszem nem. Olyan az kérem, hogy alul bot, rendes pásztorbot, fent azonban, a nyelénél szépen kifurt, kifaragott furulya. És a hangja? Arról csodákat regélnének a bárányok, ha beszélni tudnának.

Büszke is volt erre a furulyára Totorán György pásztoember, messze, a belényesi hegyek környékén. A többi pásztorok irigyelték is érte. És éppen emiatt keletkezett a baj, amikor már az állam szigorú igazságszótó kezének is bele kellett szólni a furulya dolgába.

Delimán Miklós és Delimán Toma, két pásztorfiu, különösen vágyott Totorán György nótás szerszámára. Kérték tőle szép szóval:

— Add nekünk a furulyát, kapsz érte pénzt, esengő ezüst koronákat. Öt koronát is adunk érte, pedig annyit már igazán nem ér meg.

— Nem adom én még száz aranyért sem, — mondotta Totorán Györgye. És nem adta.

— Ha nem adod pénzért, elveszük ingyen.

Ugy is tettek. Hatalmas karókkal mentek neki, véresre verték és úgy vették el tőle a furulyát.

A többi azután ment a maga rendes sorrendjében. Csendő, elkobzás, vizsgálóbíró és végül az esküdtszéki főtárgyalás.

Junius 4-ikére volt kitűzve először a főtárgyalás a nagyvárad kir. törvényszék esküdtbírosága előtt. Megjelentek a beidézt tanuk, az esküdtek, ügyész, védő, bírók, — az elsőrendű vádlott azonban nem jelent meg. Beteg volt, vagy munkában állott valahol messze a falujától, elég az hozzá, hogy nem jelent meg.

Az esküdtbíroság kénytelen volt elnapolni a tárgyalást. Csak a beidézt tanuknak 144 koronát fizettek ki. A többi költségekről nem is szólunk.

Az új tárgyalást, tegnapra, október 3-ára tűzték ki a várad kir. törvényszék. Most azután mindenki ott volt, akit csak behívtak. Korn Lajos táblabíró elnök megnyitotta a tárgya-

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

lást és megkezdte a vádlottak személyazonosságának a megállapítását.

Azonban mindjárt az első lépésnél megakadtak.

Első rendű vádlott, *Delimán Miklós*, gör. kel. vallású.

— Hány éves?

— Tizenhét.

— Az nem lehet, az anyakönyvi kivonatban huszonegy évesnek van feltüntetve. Valahol tévedésnek kell lenni. A fiu apja is azt erősítette, hogy *Delimán Miklós* 17 éves és nem huszonegy. Az életkor pontos megállapítása most kitűnően fontos, mert a *Delimán Toma* csak 16 éves és ha *Miklós*, az elsőrendű vádlott is csak 17 éves, akkor az úgy a fiatakoruak bírósága elé tartozik.

A bíróság, mit tehetett egyebet, elrendelte a vádlott életkorának hivatalos, pontos megállapítását és a tárgyalást, ismét elnapolta.

Az esküdtek megkapták a napidijukat, hazamentek, a tanuknak ismét kifizették a 144 koronát és a bűnyogi eljárás folytán felmerült egyéb költségek is kitesznek 1—200 koronát.

Ez bizony egy kicsit tuldrága multság az államnak. A híres, és drága furulya pedig a két karóval összekötve és lepecsételve várja további sorsát . . .

Eljegyzés az esküvő után.

Egy különös házassági regény utolsó fejezete.

Szeptember 10-én részletesen beszámolt a „Tiszántul” arról az érdekes és rejtélyes esküvőről, amely a Püspök-fürdő erdejében játszódott le. Tudvalevőleg a kies fürdő misztikus, susogó erdejét választotta az esküvő színhelyéül egy fiatal pár. Ott a természet ölen adta össze őket egy fiatal (talán meggondolatlan) bocher. Az apa, az öreg *G. Bernát* szörnyen haragudott, de mivel belátta, hogy el sem választhatja a fiatalokat, mert a zsidó vallás szabályai szerint szabályszerű volt az egybekelés; nem tehetett és nem is tett mást, csak a férjet kitiltotta a házból. A férjet a feleségétől elkülönítette mert mint mondá: e házasságba sohasem egyezem bele.

De hát a fiatalok türelmesek valának. Türttek és bizony szenvedtek is keveset. Talán sokat is. Sőt annyit, hogy szegény leány-asszony az életét is megunta és néhány nappal ezelőtt öngyilkossági kísérletet követett el.

A férjnek kezdett a jövője kibontakozni. Néhány ezer koronával üzletet nyithatott volna. De *G. Bernát* szigorúan elzárkózott minden néven vezendő pénzbeli támogatás elől. Nagyon a begyében volt az erdőben megtartott esküvő.

Szegény asszonyka ezen nagyon elkeseredett. Meg aztán bántották a „barátnők” esipkedései és végső bánatában „mérget” ivott. Az öccse éjjeli szekrényén látott egy üvegesét, amiben, gondolta méregnek kell lenni. Hát az is volt abban az üvegesében. Atropin. Csakhogy olyan hig oldat, hogy egy egérnek is kevés. Ezt itta meg a leány-asszony. Egy hajtásra kiitta az egészét. Azután lefeküdt a hencserre és várta a ha-

lált. De a halál helyett (most az egyszer tudta, hogy nincs reá szükség) csak egy kis ájulás jött.

A szülők természetesen nagyon megijedtek. Mentőkért telefonáltak, akik az elkeseredett asszonykát az izr. kórházba szállították. Este 7 órától reggel 8-ig feküdt a kórházban. Akkor felkelt, szépen felöltözött és haza ment. Éppen abban a pillanatban állott meg a szoba ajtaja előtt, mikor odabent a mama így sirt:

— Jaj Istenem! Csak gyógyisd meg az én Ilonkám! Beleegyezek mindenbe!

Ilonka persze boldogan lépett be és rögtön követelte a sóhaj teljesítését. Rövid huza-vona után be is váltotta a mama az ígéretét. Beleegyezett. A papa is.

És még az nap megtartották az eljegyzést. Egy hónappal az esküvő után.

Legnagyobb bajban a gratulálók vannak, mert már egyszer gratuláltak mint férj és feleségnek és most nem tudják, hogy hogy fejezzék ki jókívánságukat. Mint férj és feleségnek nem lehet, mert most volt az eljegyzés. Mint jegyeseknek? Szintén nem tehetik, mert már férj és feleség a jegyespár.

Benne vagyunk a paradicsomszöszban!

Hadakozik a városatya.

*

Mulatságos jelenetek viharoztak le tegnap délután a rendőrbíróság előtt. A szezonhoz híven piros paradicsom körül folyt a heves harc, amelyben csak úgy cikázott a legvérmesebb városatya temperamentuma.

Az ügy jelentéktelennek látszott délelőtt, de délutánra már magával sodorta *Kolontáry János* rendőrfogalmazót, *Balogh Döme* illusztris polgártársunkat városatyai minőségben, *dr. Aczél Sándor* ügyvédet mint védőt, két rendőrt, *dr. Nemes Áron* tiszti orvost, a fertőtlenítő hivatal embereit, egy seereg kofát és végül a szóban lévő paradicsom-piramis lármás tulajdonosát: özv. *Szabó Demeternét*.

Az eset elkezdődött a piacon. Tekintettel a kolerás világra, a piacon inspekciós rendőrtiszt egy hatalmas paradicsomgarmadát beszállított a rendőrségre.

— Rossz, romlott, penészes, büzös és ne kiáljon, mert magát is a szekérre ültetem a paradicsom közibe, rivalt a kofára a rendőr.

A kofa engedett a karhatalomnak, prüszkölött egy kicsit és panaszra szaladt a nagy néptribunhoz, *Balogh Döméhez*.

— Uram, uram, nemzetes nagy uram, rettentő nagy baj szakadt rám! Meg akar ölni a rendőrség, tönkre tesz, elpusztít, kiirt! Ne hagyjon, segítsen ki a karmai közül.

Balogh Döme felkapta városatyai botját és rohant a rendőrségre.

— Micsoda igazságtalanság történik itt! . . . Miért akarnak maguk tönkretenni egy szegény asszonyt! Adják oda a paradicsomait!

De hangja a pusztába kiáltó szó maradt, *Kolontáry János* rettentő nyugalommal kijelentette, hogy a rossz paradicsomot igenis meg fogják semmisíteni.

— Megyek a főkapitányhoz, a polgármesterhez, a főispánhoz! Majd adok én maguknak, hörögte a lelkes atya.

Azonban jobbnak látta felkeresni jogi tanács végett a szimpatikus fiatal ügyvédet, *dr. Aczél Sándort*.

— Hallott ekkora erőszakoskodást kedves ügyvéd ur! Na! . . .

— Ketten siettek a paradicsom-háboruba. De a szigorú rendőrtisztek hegyetlen meglepetéssel fogadták őket.

— Itt az orvosi bizonyítvány kérem. Ami hasadt és nem penészes, azt visszaadjuk. De a többit — nagyon sajnáljuk — megsemmisítjük.

Ujabb tombolás, végül azonban békés kivonulás. A városatyai presztizs meg volt mentve s a szereplők büszke diadallal kísérték ki, a rendőrségről a két szekér jó paradicsomot.

ISKOLAKERÜLŐKET kutatnak a tanító.

Szomorú kulturhistória.

*

Hozzá vagyunk szokva, hogy a bihari hegyek közül elrettentő jelentések érkeznek az iskolákból. Furcsa állapotokról híres a mi vármegyénk. A sötétség hazájának ismerik és alig-alig tudunk védekezni a vád ellen.

És most sötét Biharország mellé odaáll Nagyvárad is, a bihari begyek gyöngye, a kis magyar Páris. Be kell vallani, hogy ragyogó városunkban bukdácsol a kultúra, a nagy néptömegek, a polgárság alsóbb rétegei kinos tehernek érzik a művelődést. Menekülnek az iskoláztatás filléres terhei elől, eldugdossák gyermekeiket, nehogy valaki feljelentse, hogy nem iratták be.

A nagyvárad elemi iskolákban már rég folyik a tanítás. Azonban minden évben rájönnek, hogy a szülők tömegesen kijátszák az iskoláztatás kötelező törvényét. Az idén különösen megapadt az iskolákban a növényedékek száma és megnőtt az iskolakerülőké.

Réz Mihály iskolafelügyelő tegnap értekezletre hívta össze Nagyvárad igazgatóit és tanítóit. Megdöbbentő adatokat közölt velük s a tanítók a legnagyobb áldozatkészséggel vállalkoztak, hogy felkutatják a várost és összeírják az iskolakerülőket.

Az értekezleten jelentést tett erre vonatkozólag *Számborovszky Rezső* tanító, aki a beiratkozásokat ellenőrizte. A legodaadóbb munka és figyelem mellett is több százra rug a be nem irt, de iskolaköteles gyermekek száma.

A tanítók tíz kerületre osztották a várost, minden tanítóra 12—16 utca jut. *Házról-házra fognak* menni, kikérdezik a szomszédokat is, hogy megtudják: kit és hány iskolaköteles gyermeket titkoltak el. A fáradságos munkát honorálni fogják 50—50 koronával.

A kiküldött tanítók f. hó 19-éig fogják beterjeszteni jelentésüket. Ahol rájönnek, hogy valamelyik gyerek a szülők hanyagságából vagy határozott akarata folytán elmaradt az iskolából, ott intőt hagynak. A szülőket a rendőrség megidézi és szigorúan megbünteti.

..HIREK..

*** A király nevenapja.** Ma a székesegyházban ünnepélyes istentisztelet lesz, amelyet mint már tegnap jelentettük, dr. *Belopotoczky Kálmán* v. b. t. t. nagyprepost celebrál. Az ünnepélyes mise alatt a *honvédekzenekar* közreműködésével a következő műveket adják elő:

Schöpf: Te Deum.
Bill: Missa solemnis.
Mittelsachs-möller: Benedictus sit (grad.)
Haller: Benedictus es (off.)

*** Dr. Gajzágó Béla esküje.** Dr. Gajzágó Béla a nagyvárad kir. ítélőtábla új elnöke tegnap délután érkezett Nagyváradra Debrecenből. Az elnök egyenes kívánságára semmiféle fogadás nem volt az állomásnál. Ma délelőtt 10 órakor avatják be hivatalába az új elnököt. A kir. tábla disztermében gyűlnek össze a tábla és a főügyészség tagjai. Ott lesz az ünnepélyes eskületétel. Dr. Gajzágó Bélát, a táblai tanácselnök, dr. *Imrik Péter* fogja üdvözölni a tábla nevében, majd pedig *Sztaniszlavszky Adolf* a főügyészség nevében mond üdvözlő beszédet. Ezután a beiktatott táblaelnök fog beszédet mondani az üdvözlésekre. Dr. Gajzágó Béla azonnal át is veszi a hivatalát.

*** A város zárszámadása a közgyűlésen.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a jövő esztendőre, október 9-én tartja október havi rendes közgyűlését. A tanácskozás nem ígérkezik valami érdekesnek, mert nagyobb fontosságú dolog csupán egy lesz szőnyegen, a város 1912. évi zárszámadása.

*** Missió Mezőbikácson.** Mezőbikácson tegnap ért véget a plébános buzgóságából tartott hat napos missió. *P. Varga István* tartotta a missiót, amely a hívek nagy lelki épülésére szolgált. Dacára, hogy a lakosság el volt foglalva a mezei munkával, a hívek mindég nagy számmal voltak jelen a remek szentbeszédeken s tömegesen járultak a szentségekhez. Összesen 525-en részesültek a missió alkalmából a lelki megújulás kegyelmében.

*** Az egyfolytában való délelőtti oktatás.** A nagyvárad községi elemi iskolákban az elmúlt tanévben behozták az egyfolytában való délelőtti oktatást, de a kultuszminiszter azt nem engedélyezte. A községi iskolaszék azonban ragaszkodik az egyfolytában való oktatáshoz s kérte a törvényhatóságot, hogy ilyen irányban feltörlesztést intézzon a közoktatási miniszterhez. A város tanácsa az iskolaszék kérelmének teljesítését javasolja a város törvényhatóságának.

*** Csoportvezetői értekezlet.** A Katholikus Népszövetség csoportvezetői holnap, vasárnap d. u. 4 órakor a Népszövetségi Hitelszövetkezet helyiségében értekezletet tartanak. Az értekezletnek fontos tárgyai lesznek, így a keresztényszociális mozgalom további fejlesztése, a téli munkaprogram, a hitelszövetkezet új évtársulatának szervezése, a sajtóügy, a sajtóvasárnap, a biztosító osztály ügye, ismeretterjesztő előadások (népakadémia), újabb gazdasági szervezkedések, a Tájékoztató új évfolyamának kiadása stb. Az igazgató kéri az összes csoportvezetőket pontos megjelenésre.

*** Az osztrák-magyar bank és az angol kamatláb.** Az angol bank tudvalevőleg egy fél százalékkal felemelte a kamatlábát. Az angol bank eme eljárása nagy szenzációt keltett az egész világon, mert mindenki a pénzhelyzet javulását remélte. A kamatláb felemelése azt a feltevést is eredményezte, hogy az angol bankot esetleg követni fogja az osztrák-magyar bank is és akkor a magyar gazdasági válság valóban a katasztrófához fog jutni. Tegnap ebben a dolgban megkérdeztük az osztrák-magyar bank nagyváradai főnökét, aki kijelentette, hogy nálunk kamatlábemeléssel szó sem lehet, mert ez az ország katasztrófáját jelentené. Hogy nem fog esni sem a kamat az nem lehet meglepetés, mert erre egyáltalán nem volt kilátás. A helyzet azonban a javulás útján van. Erre legjobb bizonyíték az, hogy a kormányának sikerült kölcsönt felvenni.

*** A 48-as honvédek a vértanúnak requiemén.** Ezúton kérjük fel az 1848—49-iki honvéd bajtársakat, hogy október 6-án az aradi 13 vértanuért tartandó gyászmisén a Szent László-templomban reggel 9 órakor megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

*** Halálozás.** Lippai Kálmán, élete 20. évében, hosszas szenvedés után Magyarországon elhunyt. Temetése holnap, vasárnap, okt. 5-én megy végbe Magyarországi községi temetőben.

*** A portugál királyné válik.** A trónjától megfosztott portugál király házassága után alig néhány nap múlva világszerte feltűnést keltett az újságoknak az a híre, hogy *Mánuel* ex-király feleségét egy müncheni kórházba kellett szállítani. Most berlini és londoni táviratok szerint a királyné, ha felgyógyul is, nem tér vissza többé a férjéhez, hanem állandóan atyjának sigmaringeni kastélyában fog lakni.

*** Le a címeikkel.** Hajdúvármegye legújabb radikális határozatában kimondta, hogy feliratot intéz a kormányhoz a rangera címek eltörlése iránt. A szomszéd vármegye éppen nem új határozatát nemcsak a nagyméltóságú kormányhoz, hanem Nagyvárad város és Bihárvármegye tekintetes törvényhatóságaihoz is megküldötte, hason szellemű felirattal való pártolás végett. Nagyvárad város tanácsa mint állandó választmány tegnap tárgyalta az átiratot s oly irányú javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, hogy térjenek napirendre az átirat felett, mert az még most időszerű.

*** Letartóztatott titkár.** Berlinből jelentik: Néhány hónappal ezelőtt *Kohner báró* titkára, dr. *Polgár József* nagyobb összegek elsikkasztása után Amerikába szökött Budapestről. Nemrégiben azonban visszajött ismét Európába, s hol egyik, hol másik városból fenyegető leveleket küldött a bárónak, akitől pénzt akart kicsikarni. A báró erre feljelentette *Polgárt* zsarolás és sikkasztás miatt. Tegnap a köröző levél alapján a berlini rendőrségnek sikerült megtalálni a volt titkárt, akit azonnal letartóztattak. Most megindult a kiadatási eljárás.

*** Öngyilkos főjegyző.** Máramaroszigetről jelenti tudósítónk, hogy ott *Bellus Béla* főjegyző öngyilkosságot követett el. Szíven lötte magát és azonnal meghalt. A főjegyző néhány évvel ezelőtt elvesztette az állását. Azután is sok csapás érte és elkeseredésében vetett véget az életének.

*** Változások a megyei tisztikarban.** *Ertsey Kálmán* belényesi tb. főszolgabíró tartós szabadsága folytán, *Miskolczy Ferenc* főispán tegnap helyettesítés útján töltötte be a szolgabírói állást. E szerint Belényesbe *Zih Károlyt*, *Zih* helyébe *Fráter Jenőt* és *Fráter* helyébe *Miskolczy Hugót* küldötte ki helyettesként a főispán.

*** A M. kir. honvéd zenekar hazá érkező s f. hó 4-én szombaton este kezdő meg első nagy hárfa hangversenyét a „Fekete Sas” kávéházban szenzációs műsorral *Frichay Richárd* ur személyes vezetésével. 1. A papok harci indulója „Athalia”-ból *Mendelssohn*. 2. Gartenlaube keringő *Strauss*. 3. Nyitány *Göthe* „Egmont” című drámájához *Bethoven*. 4. a) Részletek „Omegin” című operából *Tschajkowsky*. b) Chanson sans paroles *Tschajkowsky*. 5. Virágok suttogása *Blon*. 6. a) „Ave Maria” (hárfa kísérettel) *Dach-Gounod*. b) „Largó” (hárfa kísérettel) *Händel*. 7. a) Nagy ábránd „Az eladott menyasszony” c. o. *Smetana*. b) „A kétség” hárfa románc *Glinka*. 8. Magyar Mese Lányi. 9. *Soliman* „Visegrád” című zene költeményből *Volkman*.**

*** Eljegyzés.** *Rátkay Kálmán* állami iskolai tanító tegnap tartotta meg eljegyzését *csikszentkirályi Király Bözsivel* néhai *Király György* gyógyszerész leányával.

*** Nagy tűz Alsótótfaluban.** Alsótótfaluban tegnap éjjel két izben pusztított a tűz. Először *Erdei György* cséplőgépe gyulladt ki és mire észrevették, a gép faalkatrészei már teljesen elhamvadtak. Alig volt vége ennek a tűznek, már *Szabó Tivadar* házán jelent meg a vörös kakas. A tűz itt is elpusztított mindent. A vizsgálat megállapította, hogy gyújtogatás történt. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítése iránt.

*** Egy részeg ember botrányt csinált a temetésen.** Hogy mennyire állattá teszi az embert az alkohol, legfrappánsabban bizonyította *Novák Mihály* favágó. Tele szitta magát pálinkával, úgy hogy alig birt a lábán állani és duhajkodva, hangosan kiabálva, düllöngözött az utcákon. Persze fogalma sem volt, hogy merre lakik, a szesz elvette az emlékezőtehetségét is, az esztét is. *Timár-utcában* egy halottas-menettel találkozott. *Novák Mihály*, mikor észrevette a lassan haladó gyászoló csoportot megállt és ordítani kezdett. Csak úgy dült belőle az Isten káromlás. Szidott mindenkit, az elhunytat, a papot, a siró kísérőket. Az emberek megbotránkoztak a düllöngő favágó viselkedésén, de nem akarták még jobban megzavarni a szomorú szertartást és nem bántották *Novákok*. A berugott emberben erre egészen felülkerekedett az állat és a menet elé állott. Még jobban ordított, kiabált és pedig azt, hogy Ő az Isten és mint ilyen követeli, hogy a koporsót ott tegyék a földbe. A nagy nehezen előkerült rendőr vezette el a tökrészeg embert és *Kolontáry János* fogalmazó elé állította. Eleinte azt hitték, hogy elmebeteg, de a kiáradó pálinka szag eloszlott minden kétséget. A kihágási ügyosztály 8 napi elzárásra ítélte a botrányosan viselkedő favágót. És nyolc nap múlva ismét berughat és akkor fel is boríthatja a gyászkozsit. Az ilyen embernek egyszer és mindenkorra el kellene venni a kedvét az ivástól. Arról szólni sem merünk, hogy a pálinkakamérekét is meg lehetne ám rendszabályozni; a mikor egy városnak a közepét úgy rondíthatja el egy pálinkás-butik, mint nálunk a *Bémer-teret* a *Berger-*

féle korecsma, ott legközelebb prémiumot fog-nak adni annak a korecsmának, amely leg-több embert képes holtrészegen az aszfaltra liferálni.

* **Ma disznótör és hurkaestély** a Kispipa vendéglőben. Szives pártfogást kér *Szujker Tamás*.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungária cipőgyár r.t.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola sze-
rekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél ta-
lálhatunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36
fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány
intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth köté-
nyek, gyermek esernyők, fiú sapkák 30 fillértől,
gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola
munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből
vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50
fillérért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, gal-
lérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillér-
től és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak
a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lak. s azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangver-senyez az országos hírnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar *Kurina Máttyás* karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margit Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők Kez-dete este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér *Kurina Máttyás* karmester.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy *Hatvany és Szentmiklóssy* szücsök beltagja, *Hatvany* hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk *Hatvany és Szentmiklóssy* szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

FLEGMAN

női-divat terme
kiváló szabásu
angol kosztümöt és francia
ruhát mérsékelt árakban
készít.

x **Este van, este van**, kiki nyugá-
omban, kicsiny kis fiacskám alszik a karomban,
bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb
játékáról, hozok is én néki a **Párisi Bazárból**.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos
Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.)
Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal
minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszer-
űbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint.
Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok,
tűzmentes vasajtók, sirkeitések, üzleti vasredőnyök,
ablakredőnyök, cégétblák, takaréktűzhelyek. Lev.lap
hívásra azonnal megjelenek.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Ri-
manóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal ká-
véházzal szembe helyezte át, hol eredeti pá-
risi modellekből állandó választék áll a
hölygközönség rendelkezésére, mit olcsóbb
boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

x **Erdekében áll**, hogy megrendelé-
seivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-
női- és papi szabókat. Meglepető olcsó árak,
modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc*-
utca 17. Telefon 832 sz.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi mű-
szer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagy-
váradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany
erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-
csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó
munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Tekintettel a rossz pénzvi-
szonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár
női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött
férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek
harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő
80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillértől. 1 m.
csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fil-
lértől kapható **Ungerleider Salamon-
nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyköz-
zönség szives figyelmét a most megnyílt
Rácz és Vass női divatszalonban készülő
eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mér-
sékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Vörösbör!** Nyáron a legkellemese-
bb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép
mézédes *csemege-szőllő*; kitűnő pecsenye és
pezsgőborok; *kőbányai* maláta és szalon
sörök, **MERTZ NANDOR** csemegeüzletében,
Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x **A városligeti kútháznál**, köz-
vetlen az alagút mellett egy modern, télen
is lakható három szobás szőlő-lakás a hoz-
zártartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó,
vagy előnyös feltételek mellett a ház örök
áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x **Meghódította a hölgyeket** MLE
JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel
Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.)
Telefon szám 827.

x **Az erdélyi kereskedelmi és
automobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja
automobilokban, pneumatikokban, valamint
az összes automobil-felszerelési és szükségleti
cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti
(telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A
cégnek modernül berendezett garages *Kör-
ház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van,
hol egy helyi, mint az átutazó autók
a legideálisabb garaget találják és egyúttal
szükségeiket is a legelőnyösebben szerez-
hetik be.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 ko-
ronától kezdve. Gyermek cipők 20-25 számig
2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34
számig 5 korona. Fiú boks cipő 35-39
számig 7 korona, női chevrou vagy boks cipő
7 korona, férfi chevrou vagy boks cipő 8 ko-
rona. Finom női parti félcipők 5 korona, di-
vatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketé-
nél*, Szent János-utca, Kispipa mellett.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők
teljes fiú kelengyék legolcsóbban

REICHARD

áruháza

cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba
mint aranyba foglaltva szájpadiás
nélkül, továbbá arany koronákat,
csapfogakat, hidmunkákat fog és
gyökér húzás és tartós fogtömé-
seket készít

Engel Dezső,

visszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb és legolcsóbb zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Egy jó házból való fiú
tanulói

felvétetik fizetéssel

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap: Diákhercegnő. (Uj operette.)
Első kisbérlet.

A Diákhercegnő bemutatója.
Vasárnap este operette-premiere lesz a Szig-
ligeti színházban, ahol ez alkalommal a leg-
újabb operette irodalom egyik valóban szen-
zációs slágere: a Diákhercegnő kerül színre.
A szorgalmas próbák eredményeként a da-

rab már előadásra készen áll és hogy a sikerből mi sem fog hiányozni, arra garanciát nyújt az is, hogy a darabot Erdélyi Miklós színgazgató rendezi. A kitűnő Reinhardt operette kisbérletben kerül színre.

Október 6. Az aradi vértanuk emlék-ünnepe alkalmából a színház ünnepi előadást rendez, amelynek keretében a Szigetvári vértanuk első felvonása kerül színre utána pedig Mascagni világhírű operája a Parasztbecsület, amely a szintársulat új énekes tagjaival felfrissítve ugyszólván új szepozitásban kerül színre.

TÁVIRATOK

Tisza gróf Bécsben.

Bécs, okt. 3.

Tisza István gróf miniszterelnök tegnap reggel 7 óra 10 perckor Teleszky János dr pénzügyminiszter társaságában Bécsbe érkezett és a Bankgassei magyar házban szállott meg. Délelőtt kilenc órakor a miniszterelnök lakásán előzetes tanácskozások folytak, amelyeken Tisza István gróf miniszterelnökön kívül Hazai Samu báró honvédelmi miniszter és Teleszky János dr pénzügyminiszter vettek részt.

Ez alkalommal Hazai Samu báró honvédelmi miniszter beszámolt azokról a tanácskozásokról, amelyeket két napon át Bécsben folytattak.

Tisza István gróf miniszterelnök az éjszakai vonattal szándékozik Budapestre visszautazni, hogy ma délelőtt részt vehessen a király nevenapja alkalmából tartandó ünnepi misén.

A közös minisztertanács.

Bécs, okt. 3.

(Saját tud.) A Neues Wiener Tagblatt értesülése szerint a közös minisztertanács 40,000 főnyi ujonclétszámemelést szavazott meg. A hadügyi költségekre 435 millió koronát fogadtak el, amelyből 235 millió a balkáni bonyodalom folytán felmerült költségekre esik, ezt a 1914. év első felére irányozták elő. 200 millió pedig az ujonclétszámemelésre szükséges.

A kolera..

Nagybecsberék, okt. 3.

Zentán újabb koleraeset fordult elő. Egy munkás gyanús tünetek között megbetegedett. Beszállították a járványkórházba. A szükséges óvintézkedéseket megtették.

Nagybeteg a svéd király.

Berlin, okt. 3.

A svéd király állapota Stokholmban nagy nyugtalanságot kelt. A király valószínűen gyomorrákbán vagy bélrákbán szenved. Több kiváló orvost sürgősen meghívtak a király betegágyához.

A dibrai csata.

Belgrád, okt. 3.

Mint a Stampa jelenti, az albánok Dibránál hatszáz embert, a szerbek kétszáz embert vesztek.

KÖZGAZDASÁG

Tenyészlovak szállítása. A tenyészlovak szállítására vonatkozó igazolványokat eddigé az illető főszolgabíró hivatalok, illetve városokban a tanács vagy kapitányi hivatalok szolgáltatták ki. A Bihar-megyei Gazdasági Egyesület értesült a magy. kir. gazdasági felügyelőség útján, hogy a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 65488—II. A. számú rendeletével a fenti hivataloktól ezt megvonta és a tenyészlovak szállítási igazolványok kiszolgáltatását a m. kir. gazdasági felügyelőségekre bizta. Ezen rendeletnek ilyen képeni közzétételével hasznos szolgálatot kívánunk tenni gazdátársaink s mindazoknak, akiket érdekel. Nagyvárad, 1913. október 3. Papp Imre egyleti titkár.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.44
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.34
Októberi rozs	— — —	8.12
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.87
Októberi zab	— — —	7.57
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.88
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.67

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	825.75
Oszták hitelrészvény	—	627.50
4%-os koronajáradék	—	81.25
Oszt. magy. államv.	—	699.50
Jelzálogbank	—	426.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	510.50
Hazai bank	—	284.—
Magyar bank	—	548.75
Keresk. bank	—	3720.—
Rimamurányi	—	686.—
Salgótarjáni kőszén	—	758.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1057.—
Közuti vasut	—	633.75
Városi villamos	—	357.—
Adria	—	574.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Zálogkölcsonöket

arany és ezüstműekre, ékszerekre kulánsan folyósít a

„Biharmegyei Takarékpénztár Zálogintézete“

Kossuth Lajos-utca 3. szám.

Pénztári órák:

délelőtt 8—12. délután 2—5.

Telefon 148. sz. Telefon 148. sz.

Két középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomdában.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Apolló épületben levő kávéház s ehhez tartozó mellék helyiségek bérbeadása céljából 1913. évi okt. 30-án d. e. 10 órakor a Városház bizottsági termében árverést fogok tartani. A bérleti idő 1913. május 1-től kezdődik és tart egymást követő 6 esetleg 10 éven át. A kikiáltási ár 20.000 kor. évi bér és az árverési feltételekben körvonalazott egyéb mellék szolgáltatások.

Árverelni szóval, vagy írásban zárt ajánlat útján lehet. Bánatpénzül a kikiáltási ár $\frac{1}{4}$ része, vagyis 5000 kor. teendő le készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban. A bánatpénz zárt ajánlat esetén ahhoz csatolandó, szóbeli árverések pedig az árverés megkezdéséig tartoznak alulírott árverési küldöttségi elnök kezéhez letenni.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulírott kezéhez adhatók be. Árverelőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi. Árverelők annak elismeréséül, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve kötelezőnek elfogadják, az árverés megkezdése előtt aláírni tartoznak, zárt ajánlattevők részéről pedig ez a körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1913 okt. 2-án.

Komlóssy József

elnök.

Szőlőbirtokos urak figyelmébe!

Mielőtt

borsajtó

szükségeit beszeréznek ne mulasszák el dusan felszerelt raktárunkat megtekinteni, a hol saját gyártmányu

vas alványos borsajtóink

többféle kivitelben előnyös árak mellett szerezhetők be.

Ruff Testvérek

lakatos és gazdasági gép műhelye.

Lukács György-u 26.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetetes, valamint portlandcement csöveket, kútgűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Hirdetmény.

Az ország árvizkárosultjai javára indított gyűjtés eredményét leszámolni szándékozván, felkértem hirdetményileg a törvényhatósági bizottság azon tisztelt tagjait, akik címre gyűjtőívet küldtem ki, hogy azokat a befolyt összegekkel együtt hozzám mielőbb beszolgáltassák szíveskedjenek.

Mivel a gyűjtőíveknek csak egy igen kis része lett hozzám beszolgáltattva s minthogy az elszámolást ma már igen sürgősnek találom, ennél fogva tudva azt, hogy az egyes bizottsági tag urak nagy elfoglaltságuk miatt nem szolgáltatathatták be a gyűjtőíveket — megbízom Nagy Zsigmond kézbesítővel azzal, hogy az íveket és a gyűjtött összegeket szedje be. Ezen körülményről az érdekelt biz. tag urakat azon kérelemmel, hogy nevezett megbízottnak úgy az íveket, valamint a gyűjtése eredményét képező pénzüsségeket átadni szíveskedjenek.

Fogadják a biz. tag urak nemesszivü fáradozásaiért ez uton kifejezett hálás köszönetemet.

Nagyvárad, 1913. október 1.

Rimler Károly,
polgármester.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmetical, arc- és kézpolási, háztartási, hajpolási és általában mindenféle a kozmeticeába vágó cikkeket a legjobbjától a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «Illatszer és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlet: nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Köfarsz. 7. sz.

Biharvármegye központi járás főszolgabírójától.

780—1913. sz.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett közröztarjani segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona évi fizetés, valamint szabad lakás.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám ez évi október hó 25. napjáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitűzése iránt később fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1913 szeptember hó 27.

Nagy Márton,
főszolgabíró.

Üzlet áthelyezés**Hungária cipőgyár**

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa.)

Bémer-téri fiók üzletét

október 1-én ugyan csak azon házba, Rákóczi-uti részén levő **Ujhelyi-féle** női kalap üzlethelyiségbe helyezi át.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

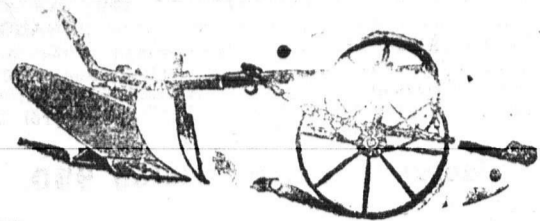
Csillárok,**évlámpák**

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Terménytisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőzuzók már most megrendelhetők jutányos árban présfelünyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

Tüzijáték kiállítás

őzv. **Kádár János**-né
elsőrangú fűszer- és csemego kereskedésében.

a legelsőbb rangú különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíthatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikulók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Eredeti

Meteor kályhák,
kályhatálcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.